

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1970 Nr. 41

A. TITEL

*Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, de Bondsrepubliek Duitsland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake samenwerking bij de ontwikkeling en exploitatie van het gas-ultracentrifuge-procédé voor de produktie van verrijkt uranium, met bijlagen;
Almelo, 4 maart 1970*

B. TEKST¹⁾

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, de Bondsrepubliek Duitsland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake samenwerking bij de ontwikkeling en exploitatie van het gas-ultracentrifuge-procédé voor de produktie van verrijkt uranium

Het Koninkrijk der Nederlanden,
de Bondsrepubliek Duitsland en
het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland;

Van oordeel zijnde dat het van groot belang is dat verrijkt uranium beschikbaar komt voor andere doeleinden dan de vervaardiging van kernwapens;

Overwegende dat in de nabije toekomst een snelle toeneming van het aantal kerncentrales in Europa en elders is te verwachten;

Overwegende dat het van belang is in Europa een aanzienlijke capaciteit voor de verrijking van uranium te ontwikkelen ten einde te kunnen voldoen aan de vraag naar verrijkt uranium als brandstof voor deze centrales;

Overwegende dat in hun onderscheiden landen vorderingen op het gebied van de ontwikkeling van de gas-ultracentrifuge-methode zijn gemaakt;

Overwegende dat gezamenlijke ontwikkeling van deze methode de Europese samenwerking op technologisch gebied zal versterken en dat gezamenlijke industriële exploitatie van deze methode zal bijdragen tot de economische integratie van Europa;

---

1) De Duitse tekst is op blz. 52 e.v. afgedrukt.

Agreement between the Kingdom of the Netherlands, the Federal Republic of Germany and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland on collaboration in the development and exploitation of the gas centrifuge process for producing enriched uranium

The Kingdom of the Netherlands,
the Federal Republic of Germany and
the United Kingdom of Great Britain
and Northern Ireland;

Regarding as a matter of great importance the supply of enriched uranium for purposes other than the manufacture of nuclear weapons;

Considering the rapid growth to be expected in the installation of nuclear power plants in Europe and elsewhere in the near future;

Considering the importance of developing in Europe a substantial capacity for the enrichment of uranium in order to meet the demand for enriched uranium to fuel such plants;

Considering the progress made, in their respective countries, in the development of the gas centrifuge method;

Considering that development of this method on a co-operative basis will strengthen European technological co-operation and that its joint industrial exploitation will contribute to European economic integration;

Uitdrukking gevend aan hun bereidheid te overwegen samen te werken met Europese of andere landen die belangstelling hebben voor de produktie van verrijkt uranium volgens de gas-ultracentrifuge-methode;

Voorts uitdrukking gevend aan hun bereidheid hun samenwerking in te passen in het verband van een grotere Europese gemeenschap;

In herinnering brengend de op 4 maart 1970 te Almelo ondertekende Interim-Overeenkomst inzake beveiligingsmaatregelen en rubricering en uitdrukking gevend aan hun voornemen geëigende beveiligingsmaatregelen toe te passen ter uitvoering van een gemeenschappelijk rubriceringsbeleid ten aanzien van het gas-ultracentrifuge-procédé;

Wederom bevestigend dat iedere afspraak tot samenwerking in overeenstemming zal moeten zijn met het beleid van de Overeenkomstsluitende Partijen inzake de niet-verspreiding van kernwapens, waaraan zij groot belang hechten, alsmede met hun internationale verplichtingen op dit gebied, en dat geëigende internationale veiligheidscontrole daarop zal worden toegepast;

Zijn overeengekomen als volgt:

Artikel I

(1) De Overeenkomstsluitende Partijen werken samen overeenkomstig de bepalingen van deze Overeenkomst met als doel de verrijking van uranium volgens het gas-ultracentrifuge-procédé en de fabricage van de voor dit procédé benodigde gas-ultracentrifuges.

(2) De Overeenkomstsluitende Partijen bevorderen de oprichting en de exploitatie van gezamenlijke industriële ondernemingen

Declaring their readiness to consider entering into collaboration with European or other countries interested in the production of enriched uranium by the gas centrifuge method;

Declaring furthermore their readiness to integrate their collaboration into the framework of an enlarged European community;

Recalling the Interim Agreement on Security Procedures and Classification signed in Almelo on 4th March, 1970, and declaring their intention to apply appropriate measures of security in fulfilment of a common classification policy in relation to the gas centrifuge process;

Reaffirming that any co-operative arrangements will have to be consistent with the policies of the Contracting Parties in relation to the non-proliferation of nuclear weapons, to which they attach great importance, and with their international obligations in this field, and that appropriate international safeguards will be applied thereto;

Have agreed as follows:

Article I

(1) The Contracting Parties shall collaborate with one another, in accordance with the provisions of this Agreement, with a view to the enrichment of uranium by the gas centrifuge process and to the manufacture of gas centrifuges to that end.

(2) The Contracting Parties shall promote the establishment and operation of joint industrial enterprises to build plants

voor de bouw van fabrieken voor de verrijking van uranium volgens het gas-ultracentrifuge-procédé en voor het exploiteren van die fabrieken, alsmede voor het op andere wijze op commerciële grondslag exploiteren van dit procédé.

(3) Iedere Overeenkomstsluitende Partij of elk door haar aangewezen commercieel lichaam heeft het recht in de gezamenlijke industriële ondernemingen bedoeld in lid (2) van dit Artikel deel te nemen op basis van gelijkheid van belangen te zamen met de andere Overeenkomstsluitende Partijen of de door hen aangewezen commerciële lichamen.

(4) De Overeenkomstsluitende Partijen bevorderen de integratie van hun onderzoek en ontwikkelingswerk op dit gebied met als doel de uitvoering van een geïntegreerd programma voor onderzoek en ontwikkeling door de in het tweede lid van dit Artikel bedoelde gezamenlijke industriële ondernemingen ten einde een concurrerende positie ten opzichte van andere producenten van verrijkt uranium op te bouwen en te handhaven.

Artikel II

(1) Ten einde te voorzien in een doeltreffend toezicht door de Overeenkomstsluitende Partijen overeenkomstig de bepalingen van dit Artikel op de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking, wordt een Gemengde Commissie ingesteld.

(2) De Gemengde Commissie bestaat uit een door iedere Overeenkomstsluitende Partij daartoe aangewezen vertegenwoordiger, die door adviseurs kan worden bijgestaan. De Commissie neemt al haar beslissingen met eenparigheid van stemmen. Iedere vertegenwoordiger heeft een stem.

for the enrichment of uranium by the gas centrifuge process and to operate such plants and otherwise exploit that process on a commercial basis.

(3) Each of the Contracting Parties or commercial entities nominated by it shall have the right to participate in the joint industrial enterprises referred to in paragraph (2) of this Article on a basis of equality of interest with the other Contracting Parties or commercial entities nominated by them.

(4) The Contracting Parties shall promote the integration of their research and development efforts in this field with a view to the conduct of an integrated programme of research and development by the joint industrial enterprises referred to in paragraph (2) of this Article in order to achieve and maintain a competitive position in relation to other sources of enriched uranium.

Article II

(1) In order to provide for effective supervision by the Contracting Parties, in accordance with the provisions of this Article, of the collaboration described in Article I of this Agreement, there shall be established a Joint Committee.

(2) The Joint Committee shall be composed of an accredited representative of each Contracting Party who may be accompanied by advisers. It shall take all its decisions by unanimous vote. Each representative shall have one vote.

(3) Het voorzitterschap van de Gemengde Commissie wordt bij toerbeurt door de vertegenwoordiger van elke Overeenkomstsluitende Partij voor een termijn van een jaar uitgeoefend.

(4) De Gemengde Commissie stelt haar eigen reglement van orde vast en beslist welke regelingen op bestuurlijk terrein voor een goede uitoefening van haar taken nodig zijn. In het reglement van orde worden geëigende voorzieningen getroffen voor het gebruik van de Duitse, de Engelse en de Nederlandse taal. De kosten verbonden aan het doen functioneren van de Gemengde Commissie worden gelijkelijk omgeslagen over de Overeenkomstsluitende Partijen.

(5) De Gemengde Commissie heeft tot taak:

- (a) alle vragen die met betrekking tot de in Artikel VII voorziene veiligheidscontrole rijzen, te bestuderen en dienaangaande beslissingen te nemen;
- (b) vragen voortvloeiende uit de rubriceeringsregelingen en beveiligingsmaatregelen die overeenkomstig Artikel V in acht genomen moeten worden, te bestuderen en dienaangaande beslissingen te nemen;
- (c) de Overeenkomstsluitende Partijen van advies te dienen betreffende de voorwaarden waarop overeenkomsten als bedoeld in artikel IX zouden kunnen worden gesloten;
- (d) voorstellen betrekking hebbende op de volgende onderwerpen te bestuderen en dienaangaande beslissingen te nemen:
  - (i) het overbrengen naar gebieden buiten het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen van gegevens die zijn verkregen ten gevolge van de in Artikel I van deze Overeenkomst om-

(3) The Chairmanship of the Joint Committee shall be held in turn by the representative of each Contracting Party for a period of one year.

(4) The Joint Committee shall adopt its own rules of procedure and decide upon the administrative arrangements necessary for the execution of its responsibilities. The rules of procedure shall make appropriate provision for the use of the German, English and Netherlands languages. The administrative expenses of the Joint Committee shall be borne by the Contracting Parties in equal shares.

(5) The Joint Committee shall:

- (a) consider and decide upon any questions concerning the safeguards provided for in Article VII;
- (b) consider and decide upon questions arising out of the classification arrangements and security procedures to be observed in accordance with Article V;
- (c) advise the Contracting Parties as to the conditions upon which any agreement of the kind referred to in Article IX might be concluded;
- (d) consider and decide upon any proposals for:
  - (i) the transfer outside the territories of the Contracting Parties of information derived as a result of the collaboration described in Article I of this Agreement or of information, rights in

schreven samenwerking, dan wel van gegevens waarvan de daarop rustende rechten zijn overgedragen aan de gezamenlijke industriële ondernemingen ingevolge deze Overeenkomst;

- (ii) het verlenen van licenties of sub-licenties voor het gebruik buiten het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen van de gegevens bedoeld in (i) van dit lid, dan wel van uitvindingen die worden gedaan tijdens de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking;
- (iii) de uitvoer buiten het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen van apparatuur of materialen ontwikkeld, geproduceerd of verwerkt ingevolge de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking;
- (e) de akten waarbij de gezamenlijke industriële ondernemingen worden opgericht goed te keuren en in het bijzonder goedkeuring te verlenen aan de samenstelling van deze ondernemingen, alsmede te beslissen of aan voorstellen tot wijziging van deze akten of deze samenstelling gevolg kan worden gegeven;
- (f) voorstellen goed te keuren van de gezamenlijke industriële ondernemingen betreffende de plaats van vestiging van alle belangrijke installaties die zullen worden gebouwd ingevolge de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking;
- (g) regelingen te treffen aangaande de vaststelling en de betaling van royalty's overeenkomstig de derde, vierde en vijfde paragraaf van Bijlage I bij deze Overeenkomst betreffende octrooien en andere industriële rechten;
- (h) die programma's voor onderzoek en ontwikkeling goed te keuren die geheel

which have been assigned to the joint industrial enterprises pursuant to this Agreement;

- (ii) the granting of licences or sub-licences for the use outside the territories of the Contracting Parties of any of the information referred to in sub-paragraph (i) of this paragraph or of any inventions arising in the course of the collaboration described in Article I of this Agreement;
- (iii) the export outside the territories of the Contracting Parties of equipment or materials developed, produced or processed under the collaboration described in Article I of this Agreement;
- (e) approve the instruments establishing the joint industrial enterprises and, in particular, the composition of those enterprises, and decide whether any proposal to vary such instruments or composition may be proceeded with;
- (f) approve proposals of the joint industrial enterprises for the siting of major installations to be created pursuant to the collaboration described in Article I of this Agreement;
- (g) make arrangements for the assessment and payment of royalties in accordance with paragraphs (3), (4) and (5) of Annex I to this Agreement concerning Patents and other Industrial Rights;
- (h) approve such research and development programmes as are to be fi-

of ten dele zullen worden gefinancierd uit gezamenlijke regeringssubsidies van de Overeenkomstsluitende Partijen, alsmede voorstellen te bestuderen, gedaan door de gezamenlijke industriële ondernemingen aangaande wijzigingen in het gezamenlijk door de Overeenkomstsluitende Partijen te dragen aandeel in de kosten voor onderzoek en ontwikkeling;

- (i) beslissingen te nemen omtrent het treffen van geëigende maatregelen, indien zich ontwikkelingen op technisch of economisch gebied voordoen, die de exploitatie op commerciële basis van het gas-ultracentrifuge-procédé door de gezamenlijke industriële ondernemingen in belangrijke mate kunnen beïnvloeden of daaromtrent de Overeenkomstsluitende Partijen aanbevelingen te doen;
- (j) beslissingen te nemen met betrekking tot alle vragen betreffende de uitlegging van deze Overeenkomst die aan haar worden voorgelegd door de gezamenlijke industriële ondernemingen in verband met de uitoefening van hun taken.

(6) Gedurende de periode waarin een aanvankelijk scheidend vermogen van in totaal 350 ton per jaar wordt opgebouwd, keurt de Gemengde Commissie ook die bepalingen van de belangrijkste tussen de gezamenlijke industriële ondernemingen te sluiten contracten goed die belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben.

(7) De Gemengde Commissie kan te allen tijde aan de gezamenlijke industriële ondernemingen richtlijnen geven ingevolge door de Commissie krachtens het vijfde of zesde lid van dit Artikel genomen beslissingen; de gezamenlijke industriële ondernemingen hebben de plicht deze richtlijnen ten uitvoer te leggen.

nanced in whole or in part by joint Government grants of the Contracting Parties, and consider any proposals from the joint industrial enterprises for varying the proportion of the cost of research and development to be borne jointly by the Contracting Parties;

- (i) decide upon or recommend to the Contracting Parties appropriate measures to be taken if technical or economic developments occur which are likely to effect significantly the commercial exploitation of the gas centrifuge process by the joint industrial enterprises;

- (j) determine any question concerning the interpretation of this Agreement put before it by the joint industrial enterprises in connection with the exercise of their functions.

(6) During the period of construction of an initial total annual capacity of 350 tonnes of separative work the Joint Committee shall also approve such clauses of the main contracts to be concluded between the joint industrial enterprises as may have major financial implications.

(7) The Joint Committee may at any time issue to the joint industrial enterprises directives pursuant to decisions taken by it under paragraph (5) or paragraph (6) of this Article, which directives it shall be the duty of the joint industrial enterprises to put into effect.

Artikel III

- (1) (a) Met inachtneming van de bepalingen van dit Artikel, neemt een Overeenkomstsluitende Partij niet de exploitatie op commerciële basis ter hand van het gas-ultracentrifuge-procédé voor de verrijking van uranium of bevordert of helpt op enigerlei wijze deze exploitatie, dan door middel van de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking.
- (b) De gezamenlijke industriële ondernemingen spannen zich in om te voldoen aan alle opdrachten voor de verrijking van uranium die bij hen worden geplaatst door afnemers op het grondgebied van een Overeenkomstsluitende Partij, ongeacht of het voldoen aan deze opdrachten het creëren van nieuwe capaciteit voor het verrijken van uranium nodig zou maken. De gezamenlijke industriële ondernemingen zijn verplicht aan deze opdrachten te voldoen, indien de betrokken Overeenkomstsluitende Partij of lichamen op haar grondgebied ermede instemt, onderscheidenlijk instemmen dat gedeelte van de benodigde extra financiën beschikbaar te stellen dat niet door de gezamenlijke industriële ondernemingen en de andere Overeenkomstsluitende Partijen wordt verschaft.
- (2) (a) Geen der Overeenkomstsluitende Partijen neemt een nieuw programma voor onderzoek of ontwikkeling inzake het gas-ultracentrifuge-procédé ter hand ten einde dit procédé op commerciële basis te exploiteren of bevordert of helpt op enigerlei wijze een zodanig programma, tenzij dit programma in het kader van de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking is aangeboden voor uitvoering

Article III

- (1) (a) Subject to the provisions of this Article, no Contracting Party shall engage in, or promote or assist in any way, the commercial exploitation of the gas centrifuge process for the enrichment of uranium otherwise than through the collaboration described in Article I of this Agreement.
  - (b) The joint industrial enterprises shall use their best endeavours to meet all orders for uranium enrichment services placed with them by customers in the territory of any of the Contracting Parties, whether or not the fulfilment of such orders would involve the installation of new enrichment capacity. The joint industrial enterprises shall, however, be bound to meet such orders if the Contracting Party concerned or entities within its territory agree to provide such portions of the extra finance involved as are not forthcoming from the joint industrial enterprises and the other Contracting Parties.
-
- (2) (a) No Contracting Party shall engage in, or promote or assist in any way, any new programme of research on or development of the gas centrifuge process with a view to its exploitation for commercial purposes, unless such programme has been offered for execution by the appropriate joint industrial enterprise within the collaboration described in Article I of this Agreement and the offer has

door de daarvoor in aanmerking komende gezamenlijke industriële onderneming en dit aanbod niet binnen een termijn van 4 maanden is aanvaard.

- (b) In gevallen waarin een programma dat op deze wijze is aangeboden en dat niet is aanvaard, wordt uitgevoerd, mogen de resultaten daarvan niet door de betrokken Overeenkomstsluitende Partij worden gebruikt, tenzij deze zijn aangeboden voor gebruik door de daarvoor in aanmerking komende gezamenlijke industriële onderneming in het kader van de in Artikel I van de Overeenkomst omschreven samenwerking op billijke en redelijke voorwaarden en dat aanbod eveneens niet binnen een termijn van vier maanden is aanvaard.

(3) De Overeenkomstsluitende Partijen houden elkander via de Gemengde Commissie op de hoogte van technische en/of economische ontwikkelingen die de exploitatie op commerciële basis van het gas-ultracentrifuge-procédé door de gezamenlijke industriële ondernemingen in belangrijke mate zouden kunnen beïnvloeden.

Artikel IV

(1) Ten aanzien van de in Artikel I van de Overeenkomst omschreven samenwerking, passen de Overeenkomstsluitende Partijen de bepalingen toe van Bijlage I bij deze Overeenkomst betreffende octrooien en andere industriële rechten, welke Bijlage een integrerend deel van deze Overeenkomst uitmaakt.

(2) Met inachtneming van de bepalingen van dit Artikel en van Artikel III van deze Overeenkomst maken de Overeenkomstsluitende Partijen, tenzij anders is overeengekomen, geen gebruik van gegevens die hun ingevolge deze Overeenkomst zijn overgedragen noch delen zij deze aan iemand mede, behalve ten behoeve van de in Artikel I van de Overeenkomst omschreven samenwerking.

not been accepted within a period of four months.

- (b) Where a programme which has been so offered and has not been accepted is carried out, its results may not be used by the Contracting Party concerned unless they have been offered for use by the appropriate joint industrial enterprise within the collaboration described in Article I of this Agreement on fair and reasonable terms and conditions and that offer has also not been accepted within a period of four months.
- (3) The Contracting Parties shall inform each other, through the Joint Committee, of technical or economic developments which might affect significantly the commercial exploitation of the gas centrifuge process by the joint industrial enterprises.

Article IV

(1) The Contracting Parties shall apply, in relation to the collaboration described in Article I of this Agreement, the provisions of Annex I to this Agreement, concerning Patents and other Industrial Rights, which shall form an integral part of this Agreement.

(2) Subject to the provisions of this Article and of Article III of this Agreement, no Contracting Party shall, except as may otherwise be agreed, make any use of information transferred to it pursuant to this Agreement nor communicate such information to any person except for the purposes of the collaboration described in Article I of this Agreement.

Artikel V

(1) Ten aanzien van de in Artikel I van de Overeenkomst omschreven samenwerking, passen de Overeenkomstsluitende Partijen de bepalingen toe van Bijlage II bij deze Overeenkomst betreffende beveiligingsmaatregelen en rubricering, welke Bijlage een integrerend deel van deze Overeenkomst uitmaakt.

(2) Op de datum van de inwerkingtreding van deze Overeenkomst treedt de op 4 maart 1970 te Almelo ondertekende Interim-Overeenkomst inzake beveiligingsmaatregelen en rubricering buiten werking en worden alle gegevens en documenten, overgedragen met inachtneming van de bepalingen daarvan, beschermd alsof zij krachtens deze Overeenkomst waren overgedragen.

Artikel VI

(1) De Overeenkomstsluitende Partijen verbinden zich gezamenlijk en ieder voor zich te verzekeren dat gegevens, uitrusting, basismaterialen of bijzondere splijtbare materialen, in hun bezit ten behoeve van of als gevolg van de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking, niet zullen worden gebruikt door een niet-kernwapenstaat om kernwapens of andere nucleaire explosiemiddelen te vervaardigen of anderszins te verwerven of de beschikkingsmacht over zodanige kernwapens of nucleaire explosiemiddelen te verkrijgen, dan wel om een niet-kernwapenstaat te helpen, aan te moedigen of ertoe te bewegen kernwapens of andere nucleaire explosiemiddelen te vervaardigen of anderszins te verwerven of de beschikkingsmacht over zodanige kernwapens of nucleaire explosiemiddelen te verkrijgen. Voor de toepassing van dit lid betekent de uitdrukking „niet-kernwapenstaat” een Staat, daaronder begrepen elke door deze Overeenkomst gebonden Staat, die vóór 1 januari 1967 geen kernwapen of ander nucleair explosiemiddel heeft vervaardigd en tot ontploffing heeft gebracht.

Article V

(1) The Contracting Parties shall apply, in relation to the collaboration described in Article I of this Agreement, the provisions of Annex II to this Agreement, concerning Security Procedures and Classification, which shall be an integral part of this Agreement.

(2) On the date of entry into force of this Agreement the Interim Agreement on Security Procedures and Classification signed in Almelo on 4th March, 1970, shall cease to have effect, and any information and documents transferred subject to its provisions shall be protected as if they had been transferred under this Agreement.

Article VI

(1) The Contracting Parties jointly and separately undertake to ensure that any information, equipment, source or special fissionable material which may be at their disposal for the purpose of or as a result of the collaboration described in Article I of this Agreement will not be used by or to assist, encourage or induce any non-nuclear-weapon State to manufacture or otherwise acquire nuclear weapons or other nuclear explosive devices or control over such nuclear weapons or explosive devices. For the purposes of this paragraph the expression "non-nuclear-weapon State" means any State, including any State bound by this Agreement, which has not manufactured and exploded a nuclear weapon or other nuclear explosive device prior to 1 January 1967.

(2) Voorts verbinden de Overeenkomstsluitende Partijen zich te verzekeren dat de in Artikel I van deze Overeenkomst bedoelde gezamenlijke industriële ondernemingen geen uranium van de voor wapens vereiste verrijkingsgraad zullen produceren voor de vervaardiging van kernwapens of andere nucleaire explosiemiddelen.

Artikel VII

(1) Ten behoeve van de verificatie van de nakoming van de in artikel VI van deze Overeenkomst neergelegde verbintenissen, worden geëigende procedures voor veiligheidscontrole toegepast, die verenigbaar dienen te zijn met de internationale verplichtingen van iedere Overeenkomstsluitende Partij.

(2) Ingevolge het bepaalde in het eerste lid van dit Artikel worden de volgende procedures toegepast:

- (a) de procedures van het door de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EURATOM) ingestelde stelsel voor veiligheidscontrole en de maatregelen voor het afleggen van rekening en verantwoording voor het gebruik van materiaal en uitrusting, zoals vastgesteld door de Regering van het Verenigd Koninkrijk, zoals die van toepassing zijn op de onderscheiden grondgebieden van de Overeenkomstsluitende Partijen; vertegenwoordigers van de Overeenkomstsluitende Partijen en waar noodzakelijk van de Commissie van de Europese Gemeenschappen plegen overleg en wisselen bezoeken uit, ten einde te verzekeren dat zodanige procedures bevredigend en doelmatig zijn voor het doel van dit Artikel;
- (b) de procedures die voortvloeien uit bijkomende verplichtingen met betrekking tot veiligheidscontrole die bindend zijn voor een of meer der Overeenkomstsluitende Partijen ingevolge een

(2) The Contracting Parties further undertake to ensure that the joint industrial enterprises referred to in Article I of this Agreement shall not produce weapons grade uranium for the manufacture of nuclear weapons or other nuclear explosive devices.

Article VII

(1) For the purpose of verification of compliance with the undertakings set forth in Article VI of this Agreement, appropriate safeguards procedures, which shall be consistent with the international obligations of each Contracting Party, shall be applied.

(2) Under the rule established by paragraph (1) of this Article, the following procedures shall be applied:

- (a) the procedures of the safeguards system established by the European Atomic Energy Community (EURATOM), and the measures for accounting for the use of material and equipment established by the Government of the United Kingdom, as applicable in the respective territories of the Contracting Parties; appropriate consultations and exchanges of visits between representatives of the Contracting Parties, and where required of the Commission of the European Communities, shall take place in order to ensure that such procedures are satisfactory and effective for the purposes of this Article;

- (b) the procedures resulting from any additional obligations in relation to safeguards binding upon any of the Contracting Parties pursuant to an agreement or agreements concluded with

overeenkomst of overeenkomsten gesloten met de Internationale Organisatie voor Atoomenergie;

- (c) in geval van samenwerking met of uitvoer naar andere Staten dan de Overeenkomstsluitende Partijen, mutatis mutandis de onder (a) en (b) hierboven omschreven internationale procedures.

(3) De Gemengde Commissie treft alle voor de tenuitvoerlegging van dit Artikel noodzakelijke voorzieningen.

Artikel VIII

(1) Ieder geschil dat tussen de Overeenkomstsluitende Partijen ontstaat betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst of van een beslissing van de Gemengde Commissie, dan wel van maatregelen of regelingen die krachtens een zodanige beslissing ten uitvoer zijn gelegd, wordt verwezen naar de Gemengde Commissie, die zal trachten tot een minnelijke schikking te komen.

(2) Indien het geschil niet op deze wijze is geregeld, dan wordt het, indien mogelijk, door de Overeenkomstsluitende Partijen geregeld.

(3) Indien een geschil niet door de Overeenkomstsluitende Partijen is geregeld, dan wordt het op verzoek van een daarbij betrokken Overeenkomstsluitende Partij voor arbitrage voorgelegd aan een Scheidsrechterlijke Commissie, tenzij een andere Overeenkomstsluitende Partij hier tegen om redenen van beveiliging bezwaar maakt.

(4) Een zodanige Scheidsrechterlijke Commissie wordt als volgt ad hoc samengesteld. Ieder der bij het geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen benoemt een lid. Indien evenwel alle drie Overeenkomstsluitende Partijen bij het geschil betrokken zijn en een van hen tegen de twee andere procedeert, dan wel twee tegen de derde, dan benoemen de twee Partijen wier

the International Atomic Energy Agency;

- (c) in the case of collaboration with, or export to, States other than the Contracting Parties, international procedures as described in sub-paragraphs (a) and (b) above, *mutatis mutandis*.

(3) The Joint Committee shall make whatever arrangements are necessary for the implementation of this Article.

Article VIII

(1) Any dispute which may arise between the Contracting Parties as to the interpretation or application of this Agreement or of any decision of the Joint Committee or of any measures or arrangements put into effect as a result of any such decision shall be referred to the Joint Committee, which shall endeavour to reach a friendly settlement of the matter.

(2) If a dispute is not thus settled, it shall, if possible, be settled by the Contracting Parties.

(3) If a dispute is not thus settled by the Contracting Parties it shall, at the request of any Contracting Party involved, and unless any other Contracting Party objects on security grounds, be submitted to arbitration by an Arbitral Commission.

(4) Such Arbitral Commission shall be constituted *ad hoc* as follows. Each Contracting Party involved shall appoint one member. If, however, all three Contracting Parties are involved and one is proceeding against the other two, or two against the third, the two in the same interest shall appoint one member in common. The two members so appointed shall nominate

belangen samengaan te zamen een lid. De twee aldus benoemde leden benoemen het derde lid, dat als voorzitter zal optreden. De leden van de Scheidsrechterlijke Commissie worden, met uitzondering van de voorzitter, benoemd binnen twee maanden, en deze laatste binnen drie maanden, te rekenen van de datum van het verzoek om arbitrage.

(5) Indien er binnen de in het vierde lid van dit Artikel gestelde termijn geen benoeming is gedaan, dan kan elke bij het geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partij de President van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens verzoeken de benoeming te doen. Indien de President de nationaliteit van een der betrokken Overeenkomstsluitende Partijen bezit of indien hij om andere redenen verhinderd is de benoeming te doen, dan wordt deze door de Vice-President gedaan. Indien de Vice-President de nationaliteit van een der betrokken Overeenkomstsluitende Partijen bezit of indien hij eveneens om andere redenen de benoeming niet kan doen, dan wordt deze gedaan door het in dienstjaren oudste lid van het Hof dat niet de nationaliteit van een der betrokken Overeenkomstsluitende Partijen bezit.

(6) De Scheidsrechterlijke Commissie neemt, op basis van deze Overeenkomst en van algemeen volkenrecht, haar beslissing met meerderheid van stemmen. De Scheidsrechterlijke Commissie stelt haar eigen procedureregeling vast. Een niet bij het geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partij kan zich in het geding voegen of daarin tussenkomen.

(7) Tegen een beslissing van de Scheidsrechterlijke Commissie staat geen beroep open. In geval van een geschil betreffende de strekking of draagwijdte van een zodanige beslissing, rust op de Scheidsrechterlijke Commissie de plicht de beslissing op verzoek van een der Overeenkomstsluitende Partijen toe te lichten.

the third member who shall be the chairman. The members of the Arbitral Commission other than the chairman shall be appointed within two months, and the chairman within three months, from the date of the request for submission to arbitration.

(5) If an appointment has not been made within the period specified in paragraph (4) of this Article, any Contracting Party involved may invite the President of the European Court of Human Rights to make the necessary appointment. If the President is a national of any Contracting Party involved or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President should make the necessary appointment. If the Vice-President is a national of any Contracting Party involved or if he, too, is prevented from discharging the said function, the Member of the Court next in seniority who is not a national of any Contracting Party involved should make the necessary appointment.

(6) The Arbitral Commission shall, on the basis of this Agreement and of general international law, reach its decision by a majority of votes. The Arbitral Commission shall determine its own procedure. A Contracting Party not involved may intervene as a third party in the proceedings.

(7) There shall be no right of appeal against a decision of the Arbitral Commission. In case of a dispute concerning the import or scope of such decision it shall be incumbent upon the Arbitral Commission to interpret the decision at the request of any Contracting Party.

Artikel IX

De Overeenkomstsluitende Partijen kunnen gezamenlijk overeenkomsten sluiten voor samenwerking met Europese of andere Staten of met internationale organisaties. Elk voorstel voor het sluiten van een zodanige overeenkomst wordt door de Gemengde Commissie in overweging genomen.

Artikel X

Deze Overeenkomst laat onverlet de verplichtingen van de Bondsrepubliek Duitsland en van het Koninkrijk der Nederlanden die voortvloeien uit het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

Artikel XI

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, geldt deze Overeenkomst alleen voor het in Europa gelegen deel van het Koninkrijk en wat het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreft, alleen voor Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

Artikel XII

Deze Overeenkomst dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden. Deze Overeenkomst treedt in werking na de nederlegging bij de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden van de derde akte van bekrachtiging. De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden stelt de andere ondertekenende Staten in kennis van de nederlegging van elke akte van bekrachtiging en van de datum van inwerkingtreding van deze Overeenkomst.

Artikel XIII

Iedere Overeenkomstsluitende Partij of de Gemengde Commissie kan te allen tijde voorstellen doen tot wijziging van deze Overeenkomst. Deze voorstellen worden,

Article IX

The Contracting Parties may jointly conclude agreements for collaboration with European or other States, or international organisations. Any proposal for the conclusion of an agreement of this kind shall be considered by the Joint Committee.

Article X

The obligations of the Federal Republic of Germany and the Kingdom of the Netherlands under the Treaty establishing the European Atomic Energy Community shall not be affected by this Agreement.

Article XI

This Agreement shall apply, in respect of the Kingdom of the Netherlands, only to that part of the Kingdom situated in Europe and, in respect of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, only to Great Britain and Northern Ireland.

Article XII

This Agreement shall be subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Government of the Kingdom of the Netherlands. The Agreement shall enter into force on the deposit with the Government of the Kingdom of the Netherlands of the third instrument of ratification. The Government of the Kingdom of the Netherlands shall inform the other signatory States of the deposit of each instrument of ratification and of the date of entry into force of this Agreement.

Article XIII

Any Contracting Party or the Joint Committee may at any time propose amendments to this Agreement. Any such proposals shall, if approved by the Joint

indien zij door de Gemengde Commissie zijn goedgekeurd, door de Commissie aan de Overeenkomstsluitende Partijen ter aanvaarding voorgelegd. Elke aldus voorgelegde wijziging moet door iedere Overeenkomstsluitende Partij schriftelijk worden aanvaard en treedt in werking 30 dagen na ontvangst door de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden van een schriftelijke kennisgeving van aanvaarding van alle Overeenkomstsluitende Partijen. De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden stelt de andere Overeenkomstsluitende Partijen in kennis van de datum van inwerkingtreding van een zodanige wijziging.

Artikel XIV

In geval van toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie of tot een verdrag dat voor dit Verdrag in de plaats treedt, onderwerpen de Overeenkomstsluitende Partijen deze Overeenkomst aan een onderzoek ten einde vast te stellen in hoeverre wijzigingen als gevolg van deze toetreding nodig of wenselijk zijn.

Artikel XV

Nadat deze Overeenkomst tien jaar van kracht is geweest, kan iedere Overeenkomstsluitende Partij, met inachtneming van een opzeggingstermijn van een jaar, deze Overeenkomst schriftelijk opzeggen. De Overeenkomstsluitende Partijen voeren onmiddellijk daarop onderhandelingen met het oog op de regeling van de gevolgen van een zodanige opzegging.

Artikel XVI

Deze Overeenkomst kan te allen tijde met eenstemmige goedkeuring van de Overeenkomstsluitende Partijen worden beëindigd. In dit geval wordt tussen hen een Protocol gesloten voor een dienovereenkomstige regeling van de rechten en verplichtingen, waaronder begrepen bepalingen

Committee, be submitted by it for acceptance to the Contracting Parties. Any amendment so submitted shall require acceptance in writing by each Contracting Party and shall enter into force 30 days after the receipt by the Government of the Kingdom of the Netherlands of written notification of acceptance from all of the Contracting Parties. The Government of the Kingdom of the Netherlands shall inform the other Contracting Parties of the date of entry into force of any such amendment.

Article XIV

In the event of the accession of the United Kingdom to the Treaty establishing the European Atomic Energy Community, or to any Treaty which might replace it, the Contracting Parties shall review this Agreement with a view to making any amendments which may consequently be necessary or desirable.

Article XV

After this Agreement has been in force for a period of ten years, any Contracting Party may give one year's notice in writing of withdrawal from this Agreement. Negotiations shall promptly be held between the Contracting Parties to regulate the consequences of such a withdrawal.

Article XVI

This Agreement may at any time be terminated by the unanimous consent of the Contracting Parties. In this event a Protocol shall be concluded between them to regulate their rights and obligations consequentially, which shall include provisions for the disposal of assets and liabilities

aangaande de te volgen handelwijze met betrekking tot activa en passiva verband houdend met de samenwerking krachtens deze Overeenkomst.

Artikel XVII

In het geval van opzegging van deze Overeenkomst door een Overeenkomstsluitende partij overeenkomstig de bepalingen van Artikel XV of in geval van beëindiging van deze Overeenkomst krachtens Artikel XVI, worden geëigende voorzieningen getroffen voor de voortzetting, in verband met het bepaalde in de Artikelen VI en VII, van verbintenissen en waarborgen en, in verband met het bepaalde in Artikel V, van maatregelen, voor de bescherming van gerubriceerde gegevens, documenten en apparatuur. Zolang deze voorzieningen nog niet zijn getroffen, blijven de Artikelen V, VI en VII en alle uit hoofde daarvan tot stand gekomen regelingen of toegepaste procedures van kracht.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Almelo, de 4de maart 1970, in drie exemplaren, elk in de Nederlandse, de Duitse en de Engelse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk gezaghebbend.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) J. LUNS

(w.g.) R. J. NELISSEN

Voor de Bondsrepubliek Duitsland:

(w.g.) SCHEEL

(w.g.) LEUSSINK

Voor het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland:

(w.g.) ANTHONY WEDGWOOD BENN

(w.g.) CHALFONT

---

arising from their collaboration under this Agreement.

Article XVII

In the event of the withdrawal from this Agreement of any Contracting Party in accordance with the provisions of Article XV, or of the termination of this Agreement under Article XVI, appropriate provision shall be made for the continuation, in connection with Articles VI and VII, of undertakings and safeguards and, in connection with Article V, of measures for the protection of classified information, documents and equipment. Pending the making of such provision, the said Articles V, VI and VII, and any arrangements made or procedures applied in fulfilment thereof, shall continue in force.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

DONE in triplicate at Almelo this 4th day of March 1970, in the Netherlands, German and English languages, each text being equally authoritative.

For the Kingdom of the Netherlands:

(sd.) J. LUNS

(sd.) R. J. NELISSEN

For the Federal Republic of Germany:

(sd.) SCHEEL

(sd.) LEUSSINK

For the United Kingdom of
Great Britain and Northern Ireland:

(sd.) ANTHONY WEDGWOOD BENN

(sd.) CHALFONT

Bijlage I

Octrooien en andere industriële rechten

- (1) In deze Bijlage wordt verstaan onder:
- (a) „industriële rechten”, alle rechten van industriële eigendom, met name octrooien, ingeschreven tekeningen en modellen, gebruiksmodellen en rechten op „know-how”, alsmede auteursrechten;
  - (b) „reeds bestaande”, met betrekking tot industriële rechten, alle zodanige rechten die op de datum van inwerkingtreding van deze Overeenkomst op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen of elders in het bezit zijn van of onder de beschikkingsmacht staan van de onderstaande personen of lichamen:
    - (i) wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden:
de Nederlandse Regering, de Stichting Reactor Centrum Nederland en de Ultra-Centrifuge Nederland N.V.;
    - (ii) wat betreft de Bondsrepubliek Duitsland:
de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland, de Gesellschaft für Kernverfahrenstechnik m.b.H., de Gesellschaft für nukleare Verfahrenstechnik m.b.H. en de Uran-Isotopentrennungsgesellschaft m.b.H.;
    - (iii) wat betreft het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland:
de Regering van het Verenigd Koninkrijk en de United Kingdom Atomic Energy Authority,
  - (c) „dit gebied”, de technologie van de gasultracentrifuge en daarmee verwante technologie die gebruikt kan worden bij de verrijking van uranium volgens

Annex I**Patents and other industrial rights**

(1) For the purposes of this Annex:

- (a) "industrial rights" shall mean all industrial property rights, in particular patents, registered designs, petty patents and rights in know-how, as well as copyrights;

- (b) "pre-existing", in relation to industrial rights, shall mean all such rights held or controlled in the territory of any of the Contracting Parties or elsewhere at the date of entry into force of this Agreement by the following persons or bodies:
  - (i) in relation to the Kingdom of the Netherlands:
the Government of the Netherlands, the Stichting Reactor Centrum Nederland and the Ultra-Centrifuge Nederland N.V.;
  - (ii) in relation to the Federal Republic of Germany:
the Government of the Federal Republic of Germany, the Gesellschaft für Kernverfahrenstechnik m.b.H., the Gesellschaft für nukleare Verfahrenstechnik m.b.H. and the Uran-Isotopentrennungsgesellschaft m.b.H.;
  - (iii) in relation to the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:
the Government of the United Kingdom and the United Kingdom Atomic Energy Authority;

- (c) "the field" shall mean gas centrifuge and associated technology capable of use in the enrichment of uranium by the gas centrifuge process and in the

het gas-ultracentrifuge-procédé en bij de bouw van fabrieken voor de vervaardiging van gas-ultracentrifuges en voor de verrijking.

(2) Met inachtneming van vroeger aangegane en op de datum van inwerkingtreding van deze Overeenkomst nog bestaande verbintenissen, neemt elke Overeenkomstsluitende Partij alle in haar vermogen liggende maatregelen ten einde te verzekeren dat de in aanmerking komende gezamenlijke industriële onderneming een gratis niet-uitsluitende licentie wordt verleend voor het gebruik en de uitoefening van reeds bestaande en aan deze Overeenkomstsluitende Partij toebehorende industriële rechten op dit gebied, en het recht wordt toegekend sublicenties te verlenen ten behoeve van alle werkzaamheden op dit gebied die moeten worden verricht in het kader van de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking.

(3) Een Evaluatiegroep, waarin elk der Overeenkomstsluitende Partijen een persoon aanwijst, stelt op een door de Gemengde Commissie te bepalen tijdstip een vergelijkend onderzoek in naar de mate waarin de onderscheiden reeds bestaande en aan elke Overeenkomstsluitende Partij toebehorende industriële rechten op dit gebied daadwerkelijk hebben bijgedragen tot het eerste gemeenschappelijke ontwerp voor een centrifugeverrijkingsfabriek, waartoe de gezamenlijke industriële ondernemingen hebben besloten. Na de bewijsvoering van de bezitters van deze rechten te hebben gehoord, brengt de Evaluatiegroep verslag over haar bevindingen uit aan de Gemengde Commissie.

(4) Naast haar taak ingevolge paragraaf (3) van deze Bijlage, stelt de Evaluatiegroep een passende royalty vast, uitgedrukt in een percentage van de waarde van verrijkingsfabrieken die met gebruikmaking van het in genoemde paragraaf (3) bedoelde ontwerp worden gebouwd.

construction of gas centrifuge manufacturing and enrichment plants.

(2) Subject to prior commitments existing at the date of entry into force of this Agreement, each Contracting Party shall take all measures within its power to ensure that the appropriate joint industrial enterprise is granted a free non-exclusive licence to use and exercise the pre-existing industrial rights in the field appertaining to such Contracting Party, and the right to grant sub-licences, for the purposes of any activity in the field to be performed within the collaboration described in Article I of this Agreement.

(3) A comparative evaluation of the respective effective contributions made by the pre-existing industrial rights in the field appertaining to each Contracting Party to the first joint centrifuge enrichment plant design decided upon by the joint industrial enterprises shall be made, at a time to be determined by the Joint Committee, by an Evaluation Group composed of one person nominated by each Contracting Party. Having heard evidence from the holders of these rights, the Evaluation Group shall report its findings to the Joint Committee.

(4) In addition to its task under paragraph (3) of this Annex, the Evaluation Group shall fix an appropriate percentage royalty to be applied to the value of enrichment plant to be constructed using the design referred to in the said paragraph (3).

(5) De Gemengde Commissie zal aan de hand van het verslag van de Evaluatiegroep:

- (a) een vaste termijn bepalen, te rekenen van de definitieve beslissing omtrent het in paragraaf (3) van deze Bijlage bedoelde ontwerp;
- (b) de waarde berekenen van verrijgingsinstallaties tot de bouw waarvan men zich binnen deze termijn vast heeft verbonden; en
- (c) de nodige instructies geven voor betaling door de in aanmerking komende gezamenlijke industriële onderneming aan elke Overeenkomstsluitende Partij van haar aandeel in de verschuldigde royalty's, overeenkomstig het verslag van de Evaluatiegroep.

(6) Alle industriële rechten voortvloeiend uit geïntegreerde onderzoek- en ontwikkelingsprogramma's die worden uitgevoerd door de gezamenlijke industriële ondernemingen, of voortvloeiend uit soortgelijke programma's, in afwachting van de aanvang van zodanige geïntegreerde programma's uitgevoerd onder de auspiciën van een der Overeenkomstsluitende Partijen als onderdeel van de in Artikel I van de Overeenkomst omschreven samenwerking, worden overgedragen aan de in aanmerking komende gezamenlijke industriële onderneming. Waar nodig kunnen aanvragen voor octrooien en voor de inschrijving van tekeningen en modellen evenwel in eerste instantie worden verricht door de persoon die de uitvinding heeft gedaan of de tekening of het model heeft ontworpen, doch alle rechten op zodanige octrooien of ingeschreven tekeningen of modellen worden binnen zes maanden na de datum van de aanvraag overgedragen aan de daarvoor in aanmerking komende industriële onderneming.

(7) De betrokken gezamenlijke industriële onderneming verleent met betrekking

(5) On the basis of the report of the Evaluation Group, the Joint Committee shall:

- (a) determine a fixed period of time from the final decision upon the design referred to in paragraph (3) of this Annex;
- (b) compute the value of enrichment plant firmly committed in that period for construction; and
- (c) give the necessary instructions for the payment by the appropriate joint industrial enterprise to each Contracting Party of its share, in accordance with the report of the Evaluation Group, of the royalties due.

(6) All industrial rights arising out of integrated research and development programmes put into effect by the joint industrial enterprises, or arising out of similar programmes pursued under the auspices of any of the Contracting Parties as part of the collaboration described in Article I of this Agreement pending the commencement of such integrated programmes, shall be assigned to the appropriate joint industrial enterprise. However, applications for patents for the registration of designs may where necessary be made, in the first instance, by the originator of the invention or design, but all rights in such patents or registered designs shall be assigned to the appropriate joint industrial enterprise within six months of the date of application.

(7) The joint industrial enterprise concerned shall in relation to the industrial

tot de industriële rechten bedoeld in paragraaf (6) van deze Bijlage en tot andere industriële rechten op dit gebied die in haar bezit zijn of onder haar beschikkingsmacht staan:

- (a) gratis licenties ten behoeve van enigerlei werkzaamheid op dit gebied die dient te worden verricht in het kader van de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking;
- (b) licenties op redelijke commerciële voorwaarden aan ondernemingen op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen voor andere doeleinden dan de verrijking van uranium volgens het gas-ultracentrifuge-procédé.

(8) Alle industriële rechten op dit gebied voortvloeiend uit nieuwe nationale onderzoek- en ontwikkelingsprogramma's welke op dit gebied met het oog op exploitatie voor commerciële doeleinden worden opgesteld, worden behandeld overeenkomstig het tweede lid van Artikel III van deze Overeenkomst.

(9) Elke Overeenkomstsluitende Partij verzekert dat de in aanmerking komende gezamenlijke industriële onderneming in kennis wordt gesteld van alle aanvragen voor octrooien of voor de inschrijvingen van tekeningen en modellen waarop het bepaalde in paragraaf (8) van deze Bijlage van toepassing is, en dat volledige bijzonderheden daaromtrent worden verstrekt. Wanneer mogelijk, dient een zodanige kennisgeving te worden verricht binnen de periode die bij internationale overeenkomst is toegestaan voor het indienen van verdere aanvragen met prioriteit in andere landen dan dat van de persoon die de betrokken uitvinding heeft gedaan of de betrokken tekening of het betrokken model heeft ontworpen. Met inachtneming van het bepaalde in lid 5, onder (d), van Artikel II van deze Overeenkomst, heeft de in aanmerking komende gezamenlijke industriële onderne-

rights referred to in paragraph (6) of this Annex and other industrial rights in the field held or controlled by it:

- (a) grant free licences for the purposes of any activity in the field to be performed within the collaboration described in Article I of this Agreement;
- (b) grant licences on reasonable commercial terms to enterprises in the territories of the Contracting Parties for purposes other than the enrichment of uranium by the gas centrifuge process.

(8) All industrial rights in the field arising out of new national programmes of research and development in the field with a view to exploitation for commercial purposes shall be dealt with in accordance with paragraph (2) of Article III of this Agreement.

(9) Each Contracting Party shall ensure that the appropriate joint industrial enterprise is notified of all applications for patents or for the registration of designs falling within the terms of paragraph (8) of this Annex, and that full details thereof are provided. Such notification shall be made, whenever possible, within the period allowed by international convention for the filing of further applications with priority in countries other than that of the originator of the invention or design concerned. Subject to the provisions of sub-paragraph 5 (d) of Article II of this Agreement, the appropriate joint industrial enterprise shall have the right to protect such inventions or designs at its own expense and in its own name, in countries in which the originator thereof fails to do so.

ming het recht zodanige uitvindingen of tekeningen of modellen op eigen kosten en in haar eigen naam te beschermen in landen waarin de persoon die zodanige uitvindingen heeft gedaan of zodanige tekeningen of modellen heeft ontworpen, zulks niet doet.

(10) Geen der Overeenkomstsluitende Partijen mag de industriële rechten van de andere Overeenkomstsluitende Partijen of van de gezamenlijke industriële ondernemingen aanvechten of betwisten of op enigerlei wijze andere personen aanmoedigen of bijstaan deze rechten aan te vechten of te betwisten.

(11) Bij de verlening van een licentie of sub-licentie op industriële rechten op dit gebied, welke rechten aan de Overeenkomstsluitende Partijen toebehoren, verlangt elke Overeenkomstsluitende Partij en verlangen de gezamenlijke industriële ondernemingen dat de houders van deze licenties of sub-licenties zich onthouden van het aanvechten of betwisten van de industriële rechten van de Overeenkomstsluitende Partijen of van de gezamenlijke industriële ondernemingen.

(12) De Overeenkomstsluitende Partijen en de gezamenlijke industriële ondernemingen behandelen uit commercieel oogpunt waardevolle gegevens die voortvloeien uit deze Overeenkomst met geëigende voorzorgen en verlangen van alle andere personen aan wie deze gegevens kunnen worden medegedeeld, dat dezen soortgelijke voorzorgen in acht nemen.

(13) De verlening door de gezamenlijke industriële ondernemingen van licenties of sub-licenties voor het gebruik en de uitoefening buiten het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen van de industriële rechten bedoeld in de paragrafen (2), (6) en (8) van deze Bijlage of van andere industriële rechten op dit gebied die in hun bezit zijn of onder hun beschikkingsmacht staan, wordt geregeld overeenkomstig lid (5), onder (d), van Artikel II van deze Overeenkomst.

---

(10) No Contracting Party shall attack or contest, or in any way encourage or assist any other person to attack or contest, the industrial rights of the other Contracting Parties or of the joint industrial enterprises.

(11) In granting any licence or sub-licence of industrial rights in the field appertaining to them, each Contracting Party and the joint industrial enterprises shall require any resulting licensee or sub-licensee to refrain from attacking or contesting the industrial rights of the Contracting Parties or of the joint industrial enterprises.

(12) The Contracting Parties and the joint industrial enterprises shall handle commercially valuable information arising under this Agreement with appropriate precautions, and shall require all other persons to whom the information may be communicated to observe similar precautions.

(13) The granting of licences or sub-licences by the joint industrial enterprises to use and exercise outside the territories of the Contracting Parties the industrial rights referred to in paragraphs (2), (6) and (8) of this Annex or any other industrial rights in the field held or controlled by the joint industrial enterprises shall be regulated in accordance with sub-paragraph 5(d) of Article II of this Agreement.

Bijlage II

Beveiligingsmaatregelen en rubricering

(1) De Overeenkomstsluitende Partijen nemen alle geëigende maatregelen ter beveiliging van gerubriceerde stukken, d.w.z. alle gerubriceerde gegevens, bescheiden of uitrusting die tussen hen worden uitgewisseld in verband met de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking.

(2) De Overeenkomstsluitende Partijen nemen voorts alle geëigende maatregelen ter beveiliging van alle stukken die kunnen voortvloeien uit de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking en die zijn gerubriceerd overeenkomstig een gemeenschappelijk rubriceringsbeleid, zoals is voorzien in paragraaf (4) van deze Bijlage.

(3) De Overeenkomstsluitende Partijen passen op alle zodanig gerubriceerde stukken de voor hun nationale gerubriceerde stukken met een overeenkomstige rubriceringsgraad geldende beveiligingsvoorschriften toe, doch de toegepaste voorschriften mogen in geen geval minder streng zijn dan de onderling overeengekomen beginselen en minimumnormen.

- (4) (a) Overeenkomstig lid (5), onder (b), van Artikel II van deze Overeenkomst bestudeert de Gemengde Commissie alle vragen verband houdende met de rubriceringsregelingen en beveiligingsmaatregelen die moeten worden toegepast op de in de paragrafen (1) en (2) van deze Bijlage bedoelde stukken.
- (b) Elke Overeenkomstsluitende Partij wijst een instantie aan die verantwoordelijk is voor de uitvoering op haar grondgebied van zodanige regelingen en maatregelen overeenkomstig een gemeenschappelijk rubriceringsbeleid.

Annex II

Security Procedures and Classification

(1) The Contracting Parties shall take all appropriate measures to protect any classified matter, that is to say any classified information, documents or equipment, which may be exchanged in connection with the collaboration described in Article I of this Agreement.

(2) The Contracting Parties shall similarly take all appropriate measures to protect any matter which may result from the collaboration described in Article I of this Agreement and which has been classified in accordance with a common classification policy as provided for in paragraph (4) of this Annex.

(3) The Contracting Parties shall apply to all such classified matter the security measures applicable to their national classified matter of a corresponding security grading, but in no case shall the measures applied be less strict than the principles and minimum standards mutually agreed.

(4) (a) In accordance with sub-paragraph (5) (b) of Article II of this Agreement, the Joint Committee shall consider any questions arising out of the classification arrangements and security procedures to be applied to the matter referred to in paragraphs (1) and (2) of this Annex.

(b) Each Contracting Party shall designate an Agency to be responsible for the execution of such arrangements and procedures in its territory in accordance with a common classification policy.

- (c) Indien nodig, ten einde zich te overtuigen van de bevredigende en doeltreffende tenuitvoerlegging van alinea (b) van deze paragraaf, kan de Gemengde Commissie te allen tijde bij de instanties, overeenkomstig het in die alinea bepaalde aangewezen, verslagen opvragen voor zover zij zulks nodig acht.
- (5) (a) Gerubriceerde stukken waarop paragraaf (1) van deze Bijlage van toepassing is, dragen een van de rubriceringsgraden die voor de Staat van herkomst zijn aangegeven in paragraaf (6) van deze Bijlage. Bij ontvangst wordt bovendien op deze gerubriceerde stukken door of op gezag van de instantie van de ontvangende Staat de overeenkomstige nationale rubriceringsgraad aangegeven. De ontvangende Staat mag een zodanige rubriceringsgraad niet verlagen of opheffen zonder toestemming van de Staat van herkomst.
- (b) De Gemengde Commissie verstrekt richtlijnen voor de toepassing van de onderscheiden rubriceringsgraden aangegeven in paragraaf (6) overeenkomstig een gemeenschappelijk rubriceringsbeleid, op stukken welke zijn opgesteld als resultaat van de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking.
- (6) De onderling vergelijkbare rubriceringsgraden in de zin van deze Bijlage zijn:

In het Koninkrijk der Nederlanden

ZEER GEHEIM

GEHEIM

CONFIDENTIEEL of VERTROUWELIJK

DIENSTGEHEIM

- (c) Where necessary in order to satisfy itself as to the satisfactory and effective implementation of sub-paragraph (b) of this paragraph, the Joint Committee may at any time call for such reports from any of the Agencies designated in accordance with that sub-paragraph as it deems necessary.
- (5) (a) Classified matter falling within the terms of paragraph (1) of this Annex shall bear one of the security gradings specified in respect of the State of origin in paragraph (6) of this Annex. On receipt such classified matter shall in addition be marked with the corresponding national security grading by the Agency of the receiving State or under its authority. The receiving State may not lower or remove such a security grading without the consent of the State of origin.
- (b) The Joint Committee shall give directions for the application as appropriate of the security gradings specified in paragraph (6), in accordance with a common classification policy, to matter which may result from the collaboration described in Article I of this Agreement.
- (6) Corresponding security gradings within the meaning of this Annex are:

In the Kingdom of the Netherlands

ZEER GEHEIM

GEHEIM

CONFIDENTIEEL or VERTROUWELIJK

DIENSTGEHEIM

In de Bondsrepubliek Duitsland

STRENG GEHEIM

GEHEIM

VS-VERTRAULICH

VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH

In het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland

TOP SECRET

SECRET

CONFIDENTIAL

RESTRICTED

(7) Gerubriceerde bescheiden worden van een der landen naar een ander overgebracht door tussenkomst van de diplomatieke koeriersdienst of op een andere veilige wijze die de instanties van de betrokken Overeenkomstsluitende Partijen kunnen overeenkomen.

- (8) (a) Toegang tot de beveiligde sectoren van gebouwen op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen die worden gebruikt voor de in Artikel I van deze Overeenkomst omschreven samenwerking, en toegang tot gerubriceerde stukken worden aan bezoekers alleen verleend, indien zij in hun eigen Staat toegang hebben tot gerubriceerde stukken van dezelfde rubriceringsgraad en zij gemachtigd zijn door de overeenkomstig paragraaf (4) van deze Bijlage aangewezen instantie van die Staat.
- (b) De machtiging dient schriftelijk te zijn verleend en dit geschrift dient vooraf te worden toegezonden aan de instantie van de te bezoeken Staat. In dit stuk dienen de begrenzing en de duur van de machtiging te zijn aangegeven, alsmede de hoogste rubriceringsgraad waartoe toegang tot gerubriceerde stukken kan worden verleend.
- (c) De instantie van de te bezoeken Staat wordt vooraf van elk bezoek in kennis gesteld en draagt er zorg voor dat

In the Federal Republic of Germany

STRENG GEHEIM

GEHEIM

VS-VERTRAULICH

VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH

*In the United Kingdom of Great Britain
and Northern Ireland*

TOP SECRET

SECRET

CONFIDENTIAL

RESTRICTED

(7) Classified matter shall be transferred from one country to another by Diplomatic Bag or by such other secure means as may be agreed between the Agencies of the Contracting Parties concerned.

- (8) (a) No admission of visitors to restricted areas of premises in the territories of the Contracting Parties used for the purposes of the collaboration described in Article I of this Agreement nor access by them to classified matter shall be granted unless they are authorised to have access to classified matter of the corresponding security grading in their own State, and are accredited by the Agency of that State designated in accordance with paragraph (4) of this Annex.
- (b) The accreditation shall be in writing and shall be sent in advance to the Agency of the State to be visited. It shall specify the scope and duration of the accreditation and the highest security grading to which access may be had.
- (c) The Agency of the State to be visited shall be notified in advance of each visit, and shall be responsible for in-

de persoon of personen die gemachtigd is, onderscheidenlijk zijn toelating tot het betrokken gebouw te verlenen, daarvan tijdig op de hoogte wordt, onderscheidenlijk worden gebracht. In de kennisgeving worden de onderwerpen genoemd met betrekking waartoe de bezoeker toegang tot gerubriceerde stukken kan worden verleend.

- (9) (a) (i) Ingeval gerubriceerde stukken waarop paragraaf (1) van deze Bijlage van toepassing is, in de Staat waarnaar zij zijn overgebracht, verloren gaan of, zonder dat daartoe machtiging is verleend, openbaar worden gemaakt, of ingeval er een redelijke verdenking bestaat dat openbaarmaking zonder machtiging heeft plaatsgevonden, wordt de instantie van de Staat van herkomst daarvan onverwijld op de hoogte gebracht.
- (ii) Ingeval gerubriceerde stukken waarop paragraaf (2) van deze Bijlage van toepassing is, verloren gaan of, zonder dat daartoe machtiging is verleend, openbaar worden gemaakt, of ingeval er een redelijke verdenking bestaat dat openbaarmaking zonder machtiging heeft plaatsgevonden, wordt de Gemengde Commissie daarvan onverwijld op de hoogte gebracht.
- (b) In alle gevallen waarop alinea (a) van deze paragraaf van toepassing is, vallen het onderzoek of een zodanig feit ingevolge de vigerende wetten en voorschriften strafbaar is, en de vervolging in verband met een zodanig strafbaar feit overeenkomstig haar binnenlandse wetgeving en interne voorschriften, volledig binnen de bevoegdheden van de Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied het feit plaatsvond; alle andere Overeenkomstsluitende Partijen wordt evenwel de

forming in good time the person or persons authorised to grant admission to the premises concerned. The notification shall indicate the subjects on which the visitor may be given access to classified matter.

- (9) (a) (i) If classified matter falling within the terms of paragraph (1) of this Annex is lost or disclosed without authorisation in the State to which it has been transferred, or if there is reasonable suspicion of such unauthorised disclosure, the Agency of the State of origin shall be informed without delay.
- (ii) If classified matter falling within the terms of paragraph (2) of this Annex is lost or disclosed without authorisation, or if there is reasonable suspicion of such unauthorised disclosure, the Joint Committee shall be informed without delay.
- (b) In any case falling within the terms of sub-paragraph (a) of this paragraph, the investigation of whether such an occurrence constitutes an offence under the applicable laws and regulations, and the prosecution of such an offence, shall lie entirely within the competence of the Contracting Party within whose territory the occurrence took place, in accordance with its domestic legislation and internal regulations; nevertheless, an opportunity shall be given to any other Contracting Par-

gelegenheid geboden de bevoegde autoriteiten van de betrokken Overeenkomstsluitende Partij alle gegevens te verstrekken die samenhangen met het onderzoek en de mogelijke vervolging in verband met een zodanig feit. De Regering van de Staat van herkomst of de Gemengde Commissie, al naar het geval is, wordt te zijner tijd medegedeeld of een zodanige rechtsvervolging is ingesteld en wat de uitslag ervan is.

- (c) Gerubriceerde gegevens die ingevolge het in deze paragraaf bepaalde worden overgedragen, genieten dezelfde mate van beveiliging als alle andere gerubriceerde gegevens die op grond van deze Overeenkomst worden overgedragen.
-

ty to lay before the competent authorities of the Contracting Party in question any information relevant to the institution of proceedings in respect of such an occurrence. The Government of the State of origin or the Joint Committee, whichever is appropriate, shall be informed in due course whether such proceedings have been instituted or not and of their outcome.

- (c) Classified information transferred under the provisions of this paragraph shall be entitled to the same degree of protection as any other classified information transferred subject to this Agreement.
-

Übereinkommen zwischen dem Königreich der Niederlande, der Bundesrepublik Deutschland und dem Vereinigten Königreich Grossbritannien und Nordirland über die Zusammenarbeit bei der Entwicklung und Nutzung des Gaszentrifugenverfahrens zur Herstellung angereicherter Urans

Das Königreich der Niederlande,
die Bundesrepublik Deutschland und
das Vereinigte Königreich Grossbritannien und Nordirland –

im Hinblick darauf, dass die Versorgung mit angereichertem Uran für andere Zwecke als die Herstellung von Kernwaffen eine Angelegenheit von grosser Bedeutung ist;

in Anbetracht der in naher Zukunft zu erwartenden raschen Zunahme neu errichteter Kernkraftwerke innerhalb und ausserhalb Europas;

in der Erwägung, dass es wichtig ist, in Europa eine erhebliche Kapazität für die Anreicherung von Uran zu entwickeln, um den Bedarf an angereichertem Uran zur Speisung dieser Anlagen zu befriedigen;

im Hinblick auf die in ihren Staaten erzielten Fortschritte in der Entwicklung des Gaszentrifugenverfahrens;

in der Erwägung, dass die Entwicklung dieses Verfahrens im Wege der Zusammenarbeit die europäische technologische Zusammenarbeit stärken und dass die gemeinsame gewerbliche Nutzung dieses Verfahrens zur wirtschaftlichen Integration Europas beitragen wird;

in Bestätigung ihrer Bereitschaft, die Aufnahme einer Zusammenarbeit mit europäischen oder anderen Staaten zu erwä-

gen, die an der Herstellung von angereichertem Uran im Gaszentrifugenverfahren interessiert sind;

sowie in Bestätigung ihrer Bereitschaft, ihre Zusammenarbeit in den Rahmen einer erweiterten europäischen Gemeinschaft einzugliedern;

ingedenk der am 4. März 1970 in Almelo unterzeichneten Interim-Vereinbarung über Sicherheitsverfahren und Geheimhaltung und in Bestätigung ihrer Absicht, im Zusammenhang mit dem Gaszentrifugenverfahren angemessene Sicherheitsmassnahmen nach Massgabe einer gemeinsamen Geheimhaltungspolitik anzuwenden;

in erneuter Bekräftigung der Tatsache, dass jede Zusammenarbeitsvereinbarung mit der Politik der Vertragsparteien bezüglich der Nichtverbreitung von Kernwaffen, der sie grosse Bedeutung beimessen, sowie mit ihren internationalen Verpflichtungen auf diesem Gebiet in Einklang stehen muss, und dass geeignete internationale Sicherungsmassnahmen darauf Anwendung finden werden -

sind wie folgt übereingekommen:

Artikel I

(1) Die Vertragsparteien arbeiten nach Massgabe dieses Übereinkommens bei der Anreicherung von Uran im Gaszentrifugenverfahren und bei der Herstellung von dafür benötigten Gaszentrifugen zusammen.

(2) Die Vertragsparteien fördern die Errichtung und den Betrieb gemeinsamer Industrieunternehmen zum Bau von Anlagen für die Anreicherung von Uran im Gaszentrifugenverfahren und zum Betrieb dieser Anlagen sowie zur sonstigen Nutzung dieses Verfahrens auf kommerzieller Grundlage.

(3) Jede der Vertragsparteien oder der von ihr benannten kommerziellen Rechtsträger hat das Recht zur Beteiligung an den in Absatz 2 bezeichneten gemeinsamen Industrieunternehmen auf der Grundlage gleicher Anteile wie die anderen Vertragsparteien oder die von ihnen benannten kommerziellen Rechtsträger.

(4) Die Vertragsparteien fördern die Integration ihrer Forschungs- und Entwicklungsanstrengungen auf diesem Gebiet zwecks Durchführung eines integrierten Forschungs- und Entwicklungsprogramms durch die in Absatz 2 bezeichneten gemeinsamen Industrieunternehmen, um gegenüber anderen Erzeugern von angereichertem Uran konkurrenzfähig zu werden und zu bleiben.

Artikel II

(1) Um eine wirksame Überwachung der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit durch die Vertragsparteien nach Massgabe des vorliegenden Artikels zu gewährleisten, wird ein Gemeinsamer Ausschuss eingesetzt.

(2) Der Gemeinsame Ausschuss besteht aus einem bevollmächtigten Vertreter jeder Vertragspartei, dem Berater zur Seite stehen können. Alle Beschlüsse des Ausschusses bedürfen der **Einstimmigkeit**. Jeder Vertreter hat eine Stimme.

(3) Den Vorsitz im Gemeinsamen Ausschuss führt abwechselnd der Vertreter jeder Vertragspartei für jeweils ein Jahr.

(4) Der Gemeinsame Ausschuss gibt sich eine Geschäftsordnung und beschliesst die für die Durchführung seiner Aufgaben erforderlichen Verwaltungsregelungen. In der Geschäftsordnung ist die angemessene Verwendung der deutschen, englischen und niederländischen Sprache vorzusehen. Die Verwaltungskosten des Gemeinsamen Ausschusses werden von den Vertragsparteien zu gleichen Teilen getragen.

(5) Der Gemeinsame Ausschuss

- a) berät und beschliesst über Fragen im Zusammenhang mit den in Artikel VII vorgesehenen Sicherungsmassnahmen;
- b) berät und beschliesst über Fragen, die sich aus den nach Artikel V zu beachtenden Geheimhaltungsregelungen und Sicherheitsverfahren ergeben;
- c) berät die Vertragsparteien über die Bedingungen, unter denen Übereinkünfte der in Artikel IX bezeichneten Art geschlossen werden können;
- d) berät und beschliesst über Vorschläge für
  - i) die Übermittlung von Informationen aus den Hoheitsgebieten der Vertragsparteien, die das Ergebnis der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit sind oder an denen den gemeinsamen Industrieunternehmen nach diesem Übereinkommen Rechte zugewährt wurden;
  - ii) die Gewährung von Lizenzen oder Unterlizenzen für die Benutzung einer der unter Ziffer i bezeichneten Informationen oder einer im Verlauf der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit gemachten Erfindung ausserhalb der Hoheitsgebiete der Vertragsparteien;
  - iii) die Ausfuhr von Ausrüstungen oder Materialien aus den Hoheitsgebieten der Vertragsparteien, die im Rahmen der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit entwickelt, hergestellt oder verarbeitet worden sind;
- e) genehmigt die Verträge zur Gründung der gemeinsamen Industrieunternehmen und insbesondere die Zusammensetzung dieser Unternehmen und beschliesst, ob einem Vorschlag zur Änderung dieser Verträge oder der Zusammensetzung entsprochen werden soll;

- f) genehmigt Vorschläge der gemeinsamen Industrieunternehmen für den Standort bedeutenderer Einrichtungen, die im Rahmen der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit errichtet werden sollen;
- g) trifft Vorkehrungen für die Festsetzung und Zahlung von Lizenzgebühren nach den Absätzen 3, 4 und 5 der Anlage I über Patente und sonstige gewerbliche Rechte;
- h) genehmigt diejenigen Forschungs- und Entwicklungsprogramme, die ganz oder teilweise durch gemeinsame Regierungszuwendungen der Vertragsparteien finanziert werden sollen, und prüft Vorschläge der gemeinsamen Industrieunternehmen für eine Änderung des gemeinsam von den Vertragsparteien zu tragenden Anteils an den Forschungs- und Entwicklungskosten;
- i) beschliesst geeignete Massnahmen, die zu treffen sind, wenn technische oder wirtschaftliche Entwicklungen eintreten, die wahrscheinlich die kommerzielle Nutzung des Gaszentrifugenverfahrens durch die gemeinsamen Industrieunternehmen erheblich beeinträchtigen werden, oder empfiehlt den Vertragsparteien derartige Massnahmen;
- j) entscheidet über alle die Auslegung dieses Übereinkommens betreffenden Fragen, die ihm von den gemeinsamen Industrieunternehmen im Zusammenhang mit der Durchführung ihrer Aufgaben vorgelegt werden.

(6) Während der Zeit des Aufbaus einer ersten jährlichen Gesamtkapazität von 350 Tonnen Trennarbeit genehmigt der Gemeinsame Ausschuss auch diejenigen Bestimmungen der zwischen den gemeinsamen Industrieunternehmen zu schliessenden hauptsächlichlichen Verträge, die grössere finanzielle Auswirkungen haben können.

(7) Der Gemeinsame Ausschuss kann den gemeinsamen Industrieunternehmen nach seinen aufgrund des Absatzes 5 oder 6 gefassten Beschlüssen jederzeit Richtlinien erteilen, die von den genannten Unternehmen zu befolgen sind.

Artikel III

- (1) a) Vorbehaltlich dieses Artikels wird eine Vertragspartei die kommerzielle Nutzung des Gaszentrifugenverfahrens zur Anreicherung von Uran auf keine andere Weise als im Rahmen der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit betreiben, fördern oder unterstützen.
- b) Die gemeinsamen Industrieunternehmen werden sich nach Kräften bemühen, alle Aufträge für Urananreicherungsleistungen, die ihnen von Kunden im Hoheitsgebiet einer Vertragspartei erteilt werden, zu erfüllen, auch wenn die Erfüllung dieser Aufträge die Schaffung neuer AnreicherungsKapazitäten mit sich bringen würde. Die gemeinsamen Industrieunternehmen sind jedoch verpflichtet, diese Aufträge zu erfüllen, wenn die betreffende Vertragspartei oder Rechtsträger innerhalb ihres Hoheitsgebiets sich bereit erklären, den Teil der damit verbundenen zusätzlichen Ausgaben zu übernehmen, der nicht von den gemeinsamen Industrieunternehmen und den anderen Vertragsparteien getragen wird.
- (2) a) Eine Vertragspartei wird neue Programme zur Erforschung oder Entwicklung des Gaszentrifugenverfahrens mit dem Ziel seiner Nutzung für kommerzielle Zwecke nur dann betreiben, fördern oder unterstützen, wenn das betreffende Programm dem in Betracht kommenden gemeinsa-

men Industrieunternehmen zur Durchführung im Rahmen der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit angeboten und das Angebot innerhalb von vier Monaten nicht angenommen worden ist.

- b) Wird ein Programm, das auf diese Weise angeboten und nicht angenommen wurde, durchgeführt, so dürfen seine Ergebnisse von der betreffenden Vertragspartei erst dann verwendet werden, wenn sie dem in Betracht kommenden gemeinsamen Industrieunternehmen zu gerechten und billigen Bedingungen zur Nutzung im Rahmen der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit angeboten wurden und das Angebot ebenfalls innerhalb von vier Monaten nicht angenommen wurde.
- (3) Die Vertragsparteien unterrichten sich gegenseitig durch den Gemeinsamen Ausschuss über technische oder wirtschaftliche Entwicklungen, welche die kommerzielle Nutzung des Gaszentrifugenverfahrens durch die gemeinsamen Industrieunternehmen erheblich beeinträchtigen könnten.

Artikel IV

(1) Die Vertragsparteien wenden auf die in Artikel I bezeichnete Zusammenarbeit die Bestimmungen der Anlage I über Patente und sonstige gewerbliche Rechte an, die Bestandteil dieses Übereinkommens ist.

(2) Vorbehaltlich dieses Artikels und des Artikels III werden die Vertragsparteien, sofern nicht etwas anderes vereinbart wird, die ihnen aufgrund dieses Übereinkommens übermittelten Informationen nur für die Zwecke der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit verwenden oder weitergeben.

Artikel V

(1) Die Vertragsparteien wenden auf die in Artikel I bezeichnete Zusammenarbeit die Bestimmungen der Anlage II über Sicherheitsverfahren und Geheimhaltung an, die Bestandteil dieses Übereinkommens ist.

(2) Mit dem Zeitpunkt des Inkrafttretens dieses Übereinkommens tritt die am 4. März 1970 in Almelo unterzeichnete Interim-Vereinbarung über Sicherheitsverfahren und Geheimhaltung ausser Kraft; alle gemäss jener Vereinbarung übermittelten Informationen und Unterlagen werden so geschützt, als seien sie aufgrund dieses Übereinkommens übermittelt worden.

Artikel VI

(1) Die Vertragsparteien verpflichten sich gemeinsam und jede für sich, zu gewährleisten, dass Informationen, Ausrüstungen, Ausgangs- oder besonderes spaltbares Material, soweit sie für die Zwecke oder als Ergebnis der in Artikel I bezeichneten Zusammenarbeit darüber verfügen, nicht von einem Nichtkernwaffenstaat zur Herstellung oder zum sonstigen Erwerb von Kernwaffen oder sonstigen Kernsprengkörpern oder zum Erwerb der Verfügungsgewalt über solche Waffen oder Sprengkörper und auch nicht dazu verwendet werden, einen Nichtkernwaffenstaat bei einer solchen Herstellung oder einem solchen Erwerb zu unterstützen oder zu ermutigen oder dazu zu veranlassen. Im Sinne dieses Absatzes bezeichnet der Ausdruck „Nichtkernwaffenstaat“ jeden Staat einschliesslich der durch dieses Übereinkommen gebundenen Staaten, der vor dem 1. Januar 1967 weder eine Kernwaffe noch einen sonstigen Kernsprengkörper hergestellt und gezündet hat.

(2) Die Vertragsparteien verpflichten sich ferner, zu gewährleisten, dass die in Artikel I bezeichneten gemeinsamen Indu-

strieunternehmen kein Uran mit dem für Waffen erforderlichen Anreicherungsgrad zur Herstellung von Kernwaffen oder sonstigen Kernsprengkörpern erzeugen.

Artikel VII

(1) Zur Nachprüfung der Einhaltung der in Artikel VI enthaltenen Verpflichtungen werden geeignete Sicherungsverfahren angewendet, die mit den internationalen Verpflichtungen jeder Vertragspartei vereinbar sein müssen.

(2) Aufgrund der Vorschriften des Absatzes 1 werden folgende Verfahren angewendet:

- a) die Verfahren des durch die Europäische Atomgemeinschaft (EURATOM) geschaffenen Sicherungssystems und die von der Regierung des Vereinigten Königreichs festgelegten Massnahmen zum Nachweis der Verwendung von Material und Ausrüstungen, wie sie in den Hoheitsgebieten der Vertragsparteien jeweils anwendbar sind; es finden angemessene Konsultationen und gegenseitige Besuche zwischen Vertretern der Vertragsparteien und erforderlichenfalls der Kommission der Europäischen Gemeinschaften statt, um zu gewährleisten, dass diese Verfahren für die Zwecke dieses Artikels zufriedenstellend und wirksam sind;
- b) die Verfahren, die sich aus zusätzlichen Verpflichtungen im Hinblick auf Sicherungsmassnahmen ergeben, welche für eine Vertragspartei aufgrund von Übereinkünften mit der Internationalen Atomenergie-Organisation verbindlich sind;
- c) im Falle der Zusammenarbeit mit anderen Staaten als den Vertragsparteien oder einer Ausfuhr in jene Staaten die unter Buchstabe a oder b beschriebenen internationalen Verfahren entsprechend.

(3) Der Gemeinsame Ausschuss trifft alle für die Durchführung dieses Artikels erforderlichen Vorkehrungen.

Artikel VIII

(1) Streitigkeiten zwischen den Vertragsparteien über die Auslegung oder Anwendung dieses Übereinkommens oder eines Beschlusses des Gemeinsamen Ausschusses oder einer infolge eines derartigen Beschlusses durchgeführten Massnahme oder Vorkehrung werden dem Gemeinsamen Ausschuss unterbreitet, der sich um eine gütliche Beilegung bemüht.

(2) Wird eine Streitigkeit nicht auf diese Weise beigelegt, so wird sie nach Möglichkeit von den Vertragsparteien beigelegt.

(3) Wird eine Streitigkeit nicht auf diese Weise von den Vertragsparteien beigelegt, so wird sie auf Antrag einer beteiligten Vertragspartei einer Schiedskommission zur Beilegung auf dem Schiedsweg vorgelegt, sofern nicht eine andere Vertragspartei aus Sicherheitsgründen Einspruch erhebt.

(4) Die Schiedskommission wird von Fall zu Fall wie folgt gebildet. Jede beteiligte Vertragspartei ernennt ein Mitglied. Sind jedoch alle drei Vertragsparteien beteiligt und klagt eine gegen die beiden anderen oder klagen zwei gegen die dritte, so ernennen die beiden Vertragsparteien mit dem gleichen Interesse gemeinsam ein Mitglied. Die beiden so ernannten Mitglieder ernennen das dritte Mitglied, das Obmann ist. Die Mitglieder der Schiedskommission, die nicht Obmann sind, werden innerhalb von zwei Monaten, der Obmann innerhalb von drei Monaten, ernannt nachdem die Beilegung auf dem Schiedsweg beantragt wurde.

(5) Wird eine Ernennung nicht innerhalb der in Absatz 4 gesetzten Frist vorgenommen, so kann jede beteiligte Ver-

tragspartei den Präsidenten des Europäischen Gerichtshofs für Menschenrechte bitten, die erforderliche Ernennung vorzunehmen. Besitzt der Präsident die Staatsangehörigkeit einer beteiligten Vertragspartei oder ist er aus einem anderen Grund verhindert, so soll der Vizepräsident die Ernennung vornehmen. Besitzt der Vizepräsident die Staatsangehörigkeit einer beteiligten Vertragspartei oder ist auch er verhindert, so soll das dienstälteste Mitglied des Gerichtshofs, das nicht die Staatsangehörigkeit einer beteiligten Vertragspartei besitzt, die Ernennung vornehmen.

(6) Die Schiedskommission entscheidet auf der Grundlage dieses Übereinkommens und des allgemeinen Völkerrechts mit Stimmenmehrheit. Die Schiedskommission regelt ihr Verfahren selbst. Eine nicht beteiligte Vertragspartei kann dem Verfahren beitreten.

(7) Entscheidungen der Schiedskommission sind unanfechtbar. Bei einer Streitigkeit über die Bedeutung oder Tragweite einer solchen Entscheidung obliegt es der Schiedskommission, die Entscheidung auf Ersuchen einer Vertragspartei auszulegen.

Artikel IX

Die Vertragsparteien können gemeinsam Übereinkünfte über eine Zusammenarbeit mit europäischen oder anderen Staaten oder internationalen Organisationen schliessen. Vorschläge für den Abschluss einer derartigen Übereinkunft werden vom Gemeinsamen Ausschuss beraten.

Artikel X

Die Verpflichtungen der Bundesrepublik Deutschland und des Königsreichs der Niederlande aus dem Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft werden durch dieses Übereinkommen nicht berührt.

Artikel XI

Dieses Übereinkommen gilt hinsichtlich des Königreichs der Niederlande nur für den in Europa gelegenen Teil des Königreichs und hinsichtlich des Vereinigten Königreichs Grossbritannien und Nordirland nur für Grossbritannien und Nordirland.

Artikel XII

Dieses Übereinkommen bedarf der Ratifikation. Die Ratifikationsurkunden werden bei der Regierung des Königreichs der Niederlande hinterlegt. Das Übereinkommen tritt mit Hinterlegung der dritten Ratifikationsurkunde bei der Regierung des Königreichs der Niederlande in Kraft. Die Regierung des Königreichs der Niederlande unterrichtet die anderen Unterzeichnerstaaten von der Hinterlegung jeder Ratifikationsurkunde und vom Zeitpunkt des Inkrafttretens dieses Übereinkommens.

Artikel XIII

Jede Vertragspartei oder der Gemeinsame Ausschuss kann jederzeit Änderungen dieses Übereinkommens vorschlagen. Jeder Vorschlag wird, wenn er vom Gemeinsamen Ausschuss genehmigt ist, von diesem den Vertragsparteien zur Annahme vorgelegt. Jede Änderung bedarf der schriftlichen Annahme durch jede Vertragspartei und tritt 30 Tage nach dem Zeitpunkt in Kraft, an dem alle Vertragsparteien der Regierung des Königreichs der Niederlande schriftlich die Annahme der Änderung notifiziert haben. Die Regierung des Königreichs der Niederlande unterrichtet die anderen Vertragsparteien vom Zeitpunkt des Inkrafttretens jeder Änderung.

Artikel XIV

Tritt das Vereinigte Königreich dem Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft oder einem an dessen

Stelle tretenden Vertrag bei, so überprüfen die Vertragsparteien dieses **Übereinkommen**, um alle dadurch erforderlich werdenden oder wünschenswert erscheinenden **Änderungen** vorzunehmen.

Artikel XV

Nachdem dieses **Übereinkommen** zehn Jahre lang in Kraft gewesen ist, kann jede Vertragspartei schriftlich unter Einhaltung einer Frist von einem Jahr von dem **Übereinkommen** zurücktreten. Die Vertragsparteien verhandeln daraufhin sofort über eine Regelung der Folgen des Rücktritts.

Artikel XVI

Dieses **Übereinkommen** kann jederzeit mit einhelliger Zustimmung der Vertragsparteien beendet werden. In diesem Fall wird zwischen ihnen ein Protokoll zur entsprechenden Regelung ihrer Rechte und Pflichten geschlossen, das auch Bestimmungen über die Behandlung der Vermögenswerte und Verbindlichkeiten enthält, die sich aus ihrer Zusammenarbeit im Rahmen dieses **Übereinkommens** ergeben.

Artikel XVII

Tritt eine Vertragspartei nach Artikel XV von diesem **Übereinkommen** zurück oder wird dieses **Übereinkommen** nach Artikel XVI beendet, so wird angemessene Vorsorge für das Weiterbestehen der Verpflichtungen und Sicherungsmassnahmen im Zusammenhang mit den Artikeln VI und VII und der Massnahmen zum Schutz geheimhaltungsbedürftiger Informationen, Unterlagen und Ausrüstungen im Zusammenhang mit Artikel V getroffen. Bis dies geschehen ist, bleiben die Artikel V, VI und VII und alle aufgrund jener Artikel getroffenen Vorkehrungen oder angewendeten Verfahren in Kraft.

ZU URKUND DESSEN haben die hierzu gehörig befugten Unterzeichneten dieses Übereinkommen unterschrieben.

GESCHEHEN zu Almelo am 4. März 1970 in drei Urschriften, jede in niederländischer, deutscher und englischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermassen verbindlich ist.

Für das Königreich der Niederlande:

(gez.) J. LUNS

(gez.) R. J. NELISSEN

Für die Bundesrepublik Deutschland:

(gez.) SCHEEL

(gez.) LEUSSINK

Für das Vereinigte Königreich
Grossbritannien und Nordirland:

(gez.) ANTHONY WEDGWOOD BENN

(gez.) CHALFONT

Anlage I

Patente und sonstige gewerbliche Rechte

(1) Im Sinne dieser Anlage

a) bezeichnet der Ausdruck „gewerbliche Rechte“ alle gewerblichen Schutzrechte, insbesondere Patente, Gebrauchsmuster, Geschmacksmuster, und Rechte an sogenanntem „Know-how“, so wie Urheberrechte;

b) bezeichnet der Ausdruck „schon bestehend“ in bezug auf gewerbliche Rechte alle derartigen Rechte, die im Hoheitsgebiet einer der Vertragsparteien oder anderswo beim Inkrafttreten dieses Übereinkommens im Eigentum oder unter der Verfügungsgewalt folgender Personen oder Körperschaften standen:

i) in bezug auf das Königreich der Niederlande:

die Regierung der Niederlande, die Stichting Reactor Centrum Nederland und die Ultra-Centrifuge Nederland N.V.;

ii) in bezug auf die Bundesrepublik Deutschland:

die Regierung der Bundesrepublik Deutschland, die Gesellschaft für Kernverfahrenstechnik m.b.H., die Gesellschaft für nukleare Verfahrenstechnik m.b.H. und die Uran-Isotopentrennungsgesellschaft m.b.H.;

iii) in bezug auf das Vereinigte Königreich Grossbritannien und Nordirland: die Regierung des Vereinigten Königreichs und die United Kingdom Atomic Energy Authority;

c) bezeichnet der Ausdruck „dieses Gebiet“ die Gaszentrifugen- und die damit in Verbindung stehende Technologie,

die zur Anreicherung von Uran im Gaszentrifugenverfahren sowie zum Bau von Anlagen zur Herstellung von Gaszentrifugen oder zur Anreicherung von Uran genutzt werden kann.

(2) Vorbehaltlich der beim Inkrafttreten dieses Übereinkommens bestehenden früheren Verpflichtungen trifft jede Vertragspartei alle in ihrer Macht stehenden Massnahmen, damit dem in Betracht kommenden gemeinsamen Industrieunternehmen eine gebührenfreie nicht ausschliessliche Lizenz zur Benutzung und Ausübung der schon bestehenden und dieser Vertragspartei gehörenden gewerblichen Rechte auf diesem Gebiet sowie das Recht zur Erteilung von Unterlizenzen für die Zwecke jeder Tätigkeit auf diesem Gebiet erteilt werden, die im Rahmen der in Artikel I dieses Übereinkommens bezeichneten Zusammenarbeit ausgeübt werden soll.

(3) Eine Bewertungsgruppe, die aus je einer von jeder Vertragspartei ernannten Person besteht, führt zu einem vom Gemeinsamen Ausschuss festzusetzenden Zeitpunkt eine vergleichende Bewertung der jeweiligen tatsächlichen Beiträge der jeder Vertragspartei gehörenden und schon bestehenden gewerblichen Rechte auf diesem Gebiet zu dem ersten Entwurf einer gemeinsamen Anreicherungsanlage nach dem Gaszentrifugenverfahren durch, für den sich die gemeinsamen Industrieunternehmen entschieden haben. Nach Anhörung der Inhaber dieser Rechte berichtet die Bewertungsgruppe ihre Feststellungen dem Gemeinsamen Ausschuss.

(4) Ausser ihrer im Absatz 3 bezeichneten Aufgabe setzt die Bewertungsgruppe eine angemessene prozentuale Lizenzgebühr fest; diese wird auf den Wert der Anreicherungsanlagen angewendet, die aufgrund des in Absatz 3 bezeichneten Entwurfs errichtet werden.

(5) Aufgrund des Berichts der Bewertungsgruppe wird der Gemeinsame Ausschuss

- a) eine bestimmte Frist, gerechnet vom endgültigen Beschluss über den im Absatz 3 bezeichneten Entwurf an, festsetzen;
- b) den Wert der innerhalb dieser Frist fest für den Bau vorgesehenen Anreicherungsanlagen berechnen;
- c) die erforderlichen Anweisungen für die Zahlung des nach Massgabe des Berichts der Bewertungsgruppe auf jede Vertragspartei entfallenden Anteils der fälligen Lizenzgebühren durch das in Betracht kommende gemeinsame Industrieunternehmen erteilen.

(6) Alle gewerblichen Rechte, die sich aus den von den gemeinsamen Industrieunternehmen durchgeführten integrierten Forschungs- und Entwicklungsprogrammen ergeben, und alle gewerblichen Rechte, die sich aus ähnlichen, unter der Schirmherrschaft einer der Vertragsparteien im Rahmen der in Artikel I dieses Übereinkommens bezeichneten Zusammenarbeit bis zum Beginn der integrierten Programme durchgeführten Programmen ergeben, werden dem in Betracht kommenden gemeinsamen Industrieunternehmen übertragen. Patent- und Gebrauchsmusteranmeldungen können jedoch erforderlichenfalls in erster Linie vom Urheber der Erfindung oder des Modells vorgenommen werden; alle Rechte an diesen Patenten oder Gebrauchsmustern werden dem in Betracht kommenden gemeinsamen Industrieunternehmen innerhalb von sechs Monaten nach der Anmeldung übertragen.

(7) Das betreffende gemeinsame Industrieunternehmen erteilt hinsichtlich der in Absatz 6 bezeichneten gewerblichen Rechte sowie hinsichtlich anderer gewerblicher Rechte auf diesem Gebiet, die ihm gehören oder über die es verfügen kann,

- a) gebührenfreie Lizenzen für die Zwecke jeder Tätigkeit auf diesem Gebiet, die im Rahmen der in Artikel I dieses Übereinkommens bezeichneten Zusammenarbeit ausgeübt wird;
- b) Lizenzen zu annehmbaren kommerziellen Bedingungen an Unternehmen in den Hoheitsgebieten der Vertragsparteien für andere Zwecke als die Anreicherung von Uran im Gaszentrifugenverfahren.

(8) Alle gewerblichen Rechte auf diesem Gebiet, die sich aus neuen nationalen Forschungs- und Entwicklungsprogrammen auf diesem Gebiet für eine Nutzung für kommerzielle Zwecke ergeben, werden nach Artikel III Absatz 2 dieses Übereinkommens behandelt.

(9) Jede Vertragspartei stellt sicher, dass das in Betracht kommende gemeinsame Industrieunternehmen von allen Patent- und Gebrauchsmusteranmeldungen im Sinne des Absatzes 8 in allen Einzelheiten unterrichtet wird. Diese Unterrichtung hat nach Möglichkeit innerhalb der Frist zu erfolgen, die durch internationale Übereinkunft für die Einreichung weiterer Anmeldungen mit Priorität in anderen Staaten als dem des Urhebers der betreffenden Erfindung oder des betreffenden Musters eingeräumt wird. Vorbehaltlich des Artikels II Absatz 5 Buchstabe d des Übereinkommens hat das in Betracht kommende gemeinsame Industrieunternehmen das Recht, diese Erfindungen oder Muster in Staaten, in denen der Urheber dies unterlässt, auf eigene Kosten und im eigenen Namen zu schützen.

(10) Eine Vertragspartei wird die gewerblichen Rechte der anderen Vertragsparteien oder der gemeinsamen Industrieunternehmen weder angreifen oder anfechten noch andere Personen in diesem Sinne ermutigen oder unterstützen.

(11) Bei der Erteilung einer Lizenz oder Unterlizenz für gewerbliche Rechte auf diesem Gebiet verlangen die Vertragsparteien und die gemeinsamen Industrieunternehmen von dem betreffenden Lizenznehmer oder Unterlizenznehmer, dass er es unterlässt, die gewerblichen Rechte der Vertragsparteien oder der gemeinsamen Industrieunternehmen anzugreifen oder anzufechten.

(12) Die Vertragsparteien und die gemeinsamen Industrieunternehmen behandeln Informationen von kommerziellem Wert, die aufgrund dieses Übereinkommens anfallen, mit angemessener Sorgfalt, und verlangen von allen sonstigen Personen, denen die Informationen gegebenenfalls übermittelt werden, dass sie entsprechend verfahren.

(13) Die Erteilung von Lizenzen oder Unterlizenzen durch die gemeinsamen Industrieunternehmen zur Benutzung und Ausübung der in den Absätzen 2, 6 und 8 bezeichneten gewerblichen Rechte oder anderer gewerblicher Rechte auf diesem Gebiet, die ihnen gehören oder über die sie verfügen können, ausserhalb der Hoheitsgebiete der Vertragsparteien wird nach Massgabe des Artikels II Absatz 5 Buchstabe d dieses Übereinkommens geregelt.

Anlage II

Sicherheitsverfahren und Geheimhaltung

(1) Die Vertragsparteien treffen alle geeigneten Massnahmen, um Verschlussachen, d.h. geheimhaltungsbedürftige Informationen, Unterlagen oder Ausrüstungen, die im Zusammenhang mit der in Artikel I dieses Übereinkommens bezeichneten Zusammenarbeit ausgetauscht werden, zu schützen.

(2) Die Vertragsparteien treffen in ähnlicher Weise alle geeigneten Massnahmen, um Gegenstände zu schützen, die sich aus der in Artikel I dieses Übereinkommens bezeichneten Zusammenarbeit ergeben und die nach der in Absatz 4 vorgesehenen gemeinsamen Geheimhaltungspolitik zu Verschlussachen erklärt worden sind.

(3) Die Vertragsparteien wenden auf alle derartigen Verschlussachen die Sicherheitsmassnahmen an, die für ihre nationalen Verschlussachen des entsprechenden Geheimhaltungsgrads gelten, doch dürfen die angewandten Massnahmen keinesfalls weniger streng sein als die gegenseitig vereinbarten Grundsätze und Mindestmassstäbe.

(4) a) Nach Artikel II Absatz 5 Buchstabe b dieses Übereinkommens befasst sich der Gemeinsame Ausschuss mit allen Fragen im Zusammenhang mit den Geheimhaltungsvorkehrungen und Sicherheitsverfahren, die auf die in den Absätzen 1 und 2 dieser Anlage bezeichneten Gegenstände anzuwenden sind.

b) Jede Vertragspartei bestimmt eine amtliche Stelle, die für die Durchführung derartiger Vorkehrungen und Verfahren in ihrem Hoheitsgebiet im Einklang mit einer gemeinsamen Geheimhaltungspolitik verantwortlich ist.

- c) Um sich nötigenfalls von der zufriedenstellenden und wirksamen Durchführung des Buchstabens b zu überzeugen, kann der Gemeinsame Ausschuss jederzeit von jeder der nach Buchstabe b bestimmten amtlichen Stellen alle für notwendig erachteten Berichte anfordern.
- (5) a) Verschlussachen im Sinne des Absatzes (1) tragen einen der für den Ursprungsstaat in Absatz 6 festgelegten Geheimhaltungsgrade. Bei Empfang sind derartige Verschlussachen ausserdem von der amtlichen Stelle des Empfangsstaats oder in ihrem Auftrag mit dem entsprechenden nationalen Geheimhaltungsgrad zu kennzeichnen. Der Empfangsstaat darf diesen Geheimhaltungsgrad ohne Zustimmung des Ursprungsstaats weder herabsetzen noch aufheben.
- b) Der Gemeinsame Ausschuss gibt Anweisungen für die jeweilige Anwendung der in Absatz 6 bezeichneten Geheimhaltungsgrade nach Massgabe einer gemeinsamen Geheimhaltungspolitik auf Gegenstände, die sich aus der in Artikel I dieses Übereinkommens bezeichneten Zusammenarbeit ergeben.
- (6) Einander entsprechende Geheimhaltungsgrade im Sinne dieser Anlage sind:

Im Königreich der Niederlande

ZEER GEHEIM
GEHEIM
CONFIDENTIEEL oder **VERTROUWELIJK**
DIENSTGEHEIM

In der Bundesrepublik Deutschland

STRENG GEHEIM
GEHEIM
VS-VERTRAULICH
VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH

*Im Vereinigten Königreich Grossbritannien
und Nordirland*

TOP SECRET
SECRET
CONFIDENTIAL
RESTRICTED

(7) Verschlussachen werden von einem Staat in einen anderen durch diplomatischen Kurier oder auf eine andere von den amtlichen Stellen der betreffenden Vertragsparteien zu vereinbarende sichere Weise befördert.

(8) a) Besucher erhalten keinen Zutritt zu Sperrzonen in den Hoheitsgebieten der Vertragsparteien, die für die Zwecke der in Artikel I dieses Übereinkommens bezeichneten Zusammenarbeit benutzt werden, und keinen Zugang zu Verschlussachen, sofern sie nicht zum Zugang zu Verschlussachen des entsprechenden Geheimhaltungsgrads in ihrem eigenen Staat ermächtigt und von der nach Absatz 4 bestimmten amtlichen Stelle des betreffenden Staates bevollmächtigt sind.

b) Die Vollmacht muss schriftlich sein und ist der amtlichen Stelle des zu besuchenden Staates im voraus zuzuleiten. Darin sind Umfang und Dauer der Bevollmächtigung sowie der höchste Geheimhaltungsgrad anzugeben, zu dem Zugang gewährt werden kann.

c) Jeder Besuch ist der amtlichen Stelle des zu besuchenden Staates im voraus mitzuteilen; sie ist für eine rechtzeitige Unterrichtung der zur Gewährung des Zutritts zu der Sperrzone befugten Person oder Personen verantwortlich. In der Mitteilung ist anzugeben, auf welchem Sachgebiet dem Besucher Zugang zu Verschlussachen gegeben werden kann.

(9) a) i) Geht eine Verschlussache im Sinne des Absatzes 1 verloren oder wird sie in dem Staat, an den sie über-

mittelt worden ist, unbefugt preisgegeben oder besteht der begründete Verdacht einer unbefugten Preisgabe, so ist die amtliche Stelle des Ursprungsstaats unverzüglich zu benachrichtigen.

- ii) Geht eine Verschlussache im Sinne des Absatzes 2 verloren oder wird sie unbefugt preisgegeben oder besteht der begründete Verdacht einer unbefugten Preisgabe, so ist der Gemeinsame Ausschuss unverzüglich zu benachrichtigen.
- b) In jedem der unter Buchstabe a bezeichneten Fälle obliegen die Untersuchung der Frage, ob dieser Vorfall eine Zuwiderhandlung nach den einschlägigen Gesetzen und sonstigen Bestimmungen darstellt, und die Verfolgung einer solchen Zuwiderhandlung ausschliesslich der Vertragspartei, in deren Hoheitsgebiet der Vorfall stattgefunden hat, nach Massgabe ihrer innerstaatlichen Gesetze und sonstigen Bestimmungen; jedoch wird jeder anderen Vertragspartei Gelegenheit gegeben, den zuständigen Stellen der betreffenden Vertragspartei alle für die Einleitung des Verfahrens über einen derartigen Vorfall sachdienlichen Informationen vorzulegen. Die Regierung des Ursprungsstaats oder der Gemeinsame Ausschuss wird innerhalb einer angemessenen Frist unterrichtet, ob ein derartiges Verfahren eingeleitet worden und wie es gegebenenfalls ausgegangen ist.
- c) Geheimhaltungsbedürftige Informationen, die nach Massgabe dieses Absatzes übermittelt werden, geniessen den gleichen Geheimhaltungsschutz wie alle sonstigen geheimhaltungsbedürftigen Informationen, die nach Massgabe dieses Übereinkommens übermittelt werden.

D. GOEDKEURING

De Overeenkomst, met bijlagen, behoeft ingevolge artikel 60, lid 2, van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens te kunnen worden bekrachtigd.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging van de Overeenkomst, alsmede van de bijlagen, is voorzien in artikel XII, juncto de artikelen IV, eerste lid, en V, eerste lid.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van de Overeenkomst, alsmede van de bijlagen, zullen ingevolge artikel XII, junctis de artikelen IV, eerste lid, en V, eerste lid, in werking treden na de nederlegging bij de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden van de derde akte van bekrachtiging.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de Overeenkomst, met bijlagen, ingevolge artikel XI, junctis de artikelen IV, eerste lid, en V, eerste lid, alleen voor Nederland gelden.

J. GEGEVENS

In overeenstemming met artikel 60, lid 2, der Grondwet is de Overeenkomst medegedeeld aan de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal bij brieven van 5 maart 1970 (Bijl. *Hand.* II 1969/70 - 10 574, nr. 1).

Van het op 4 november 1950 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, bij welk Verdrag het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, waarnaar in artikel VIII, lid 5, van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, werd ingesteld, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1951, 154; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1969, 223.

Van het op 26 oktober 1956 te New York tot stand gekomen Statuut van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, naar welke Organisatie in artikel VII, lid 2 *b*, van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1957, 50. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1967, 133.

Van het op 25 maart 1957 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom), naar welke Gemeenschap onder meer in artikel VII, lid 2 *a*, van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, is de Nederlandse tekst afgedrukt in *Trb.* 1957, 92; zie ook *Trb.* 1957, 250. Vergelijk ook *Trb.* 1965, 130 en *Trb.* 1967, 97.

Van de op 4 maart 1970 te Almelo tot stand gekomen Interim-Overeenkomst inzake beveiligingsmaatregelen en rubricering in verband met de beoogde samenwerking op het gebied van isotopenscheiding met behulp van het gas-ultracentrifuge-procédé, naar welke Interim-Overeenkomst onder meer in de preambule tot de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, is de tekst afgedrukt in *Trb.* 1970, 42.

Uitgegeven de zeventiende maart 1970.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

DE JONG.